

Motion till riksdagen 2009/10:Fi3

av **Ulla Andersson m.fl. (v)**
med anledning av prop. 2009/10:30

Stabilitetsavgift

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stabilitetsavgiften ska vara riskdifferentierad med avseende på kreditinstitutens systemhotande karaktär.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kreditinstitut som inte är av systemhotande karaktär ska undantas från stabilitetsavgiften.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om storleken på stabilitetsavgiften och stabilitetsfonden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om de 15 miljarder kronor som har överförts från statsbudgeten till stabilitetsfonden.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör tillsätta en parlamentarisk utredning som ska ha till uppgift att se över regleringen av den finansiella sektorn.

Motivering

Stora svenska kreditinstitut har länge, precis som i de flesta andra länder, haft en implicit garanti från staten om stöd i händelse av risk för fallissemang. Denna implicita garanti omvandlades till en explicit garanti i och med lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut (stödlagen). Lagen ger regeringen möjlighet att ingripa med olika former av stöd för att motverka en risk för allvarliga störningar av det finansiella systemet i Sverige.

I samband med införandet av stödlagen inrättades en stabilitetsfond som är avsedd att användas för finansiering av stödsystemet. I förarbetena till stödlagen anges att en stabilitetsavgift bör införas som (del)finansiering av stabilitetsfonden när förhållandena på de finansiella marknaderna normaliserats. I

Fel! Okänt namn på

den aktuella propositionen presenterar nu regeringen sitt förslag om att införa en stabilitetsavgift.

Vänsterpartiet välkomnar överlag införandet av en stabilitetsavgift eftersom kreditinstituten naturligtvis bör betala för de garantier de erhåller (sedan kan man diskutera det kloka i att överhuvudtaget ha system där staten räddar storbanker från fallissemang, vilket vi berör i slutet av motionen), men vi menar att propositionen har flera brister. Vi anser att stabilitetsavgiften måste vara riskdifferentierad med avseende på kreditinstitutens systemhotande karaktär, dvs. ju större systemhot, desto högre bör avgiften vara. Detta bör ges regeringen till känna.

I det liggande förslaget görs ingen sådan differentiering, utan det är tänkt att alla kreditinstitut ska betala en lika stor procentuell avgift. Detta är uppenbart orimligt, eftersom många mindre kreditinstitut i praktiken inte omfattas av stödsystemet eftersom de inte har systemhotande egenskaper. Vänsterpartiet anser att kreditinstitut som inte är av systemhotande karaktär ska undantas från stabilitetsavgiften. Detta bör ges regeringen till känna.

I förarbetena till stödlagen anger regeringen att stabilitetsfonden, inklusive de medel som finns i insättningsgarantisystemet, inom 15 år bör ha en genomsnittlig behållning motsvarande 2,5 % av BNP. Vi menar att detta är för lite, och vår bedömning är att stabilitetsfonden bör uppgå till 4 % av BNP inom 15 år. För att uppnå detta behöver stabilitetsavgiften generellt sett vara högre än vad som anges i propositionen. Detta bör ges regeringen till känna. Samtidigt bör de 15 miljarder kronor som 2008 anvisades till stabilitetsfonden via statsbudgeten återbetalas till skattebetalarna snarast möjligt, dock senast inom 5 år, eftersom det inte är rimligt att skattebetalarna ska betala kreditinstitutens garantier och stöd. Detta bör ges regeringen till känna.

Vänsterpartiet ställer sig bakom införandet av en stabilitetsavgift givet de regelverk som nu föreligger eftersom vi menar att kreditinstituten måste betala för de stöd och garantier som staten erbjuder inom ramen för stödlagen. Vänsterpartiet menar dock att denna lag är problematisk utifrån en rad aspekter. För det första menar vi att man på ett principiellt plan kan ifrågasätta varför skattebetalarna ska ställa upp med medel för att rädda privata storbanker (jämför med att stödlagen föreskriver att om medlen i stabilitetsfonden inte räcker till, får en obegränsad kredit i Riksgäldskontoret användas).

För det andra leder de statliga garantierna till en förvriden incitamentsstruktur som innebär att bankerna har starka incitament att bli så stora att de blir systemhotande. Storbankernas garantier medför att de kan ta högre risker i syfte att öka sina marknadsandelar. Swedbanks och SEB:s agerande i de baltiska länderna är ett exempel på detta. Finanskrisen hösten 2008 visade på ett tydligt sätt riskerna med ett finansiellt system bestående av kreditinstitut som är "too big to fail". Mot denna bakgrund menar Vänsterpartiet att det är av största vikt att reformera den finansiella sektorn på så vis att inga kreditinstitut ska tillåtas bli så stora eller komplexa att ett fallissemang för ett enskilt kreditinstitut hotar hela det finansiella systemet. Vänsterpartiet menar att regeringen skyndsamt bör tillsätta en parlamentarisk utredning som tar ett

Fel! Okänt namn på

samlat grepp om regleringen av den finansiella sektorn. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 29 oktober 2009

Ulla Andersson (v)

Marie Engström (v)

Hans Linde (v)

Jacob Johnson (v)